

4. Formulation of conclusions, analysis of the research process.

The class in the technology of problem-based learning looks like a lancet of educational problems, which the teacher creates, listens to different points of view, analyzes them with the participation of students, finds the best forms and ways of fixing the obtained results. Implementation of the model of problem-based learning requires the teacher to do the following:

1. To set educational tasks for students in a comprehensible and interesting form.
2. Acting as coordinator of student and partner search activities, providing assistance to individual students and groups, differentiating the nature of assistance.
3. Know how to confront students with the problem, and stimulate creative thinking through questions.
4. To stimulate students' activity on self-exploration of different sources of information. Offer their assistance only in those cases where students can not independently make the necessary decisions.

The main feature of problem-based learning - search, investigative activity of students. In this case the knowledge is not given in a ready-made form, and the problem is set for self-solving. In problem-based learning distinguish the educational problem, problematic situations, the problem and questions. Problem-based learning puts high demands first and foremost on the teacher, to the level of his/her pedagogical prowess. It is necessary to remember that working only on the outline does not enrich the memory and does not add intelligence. The only way out is to learn by ourselves, actively engage in self-development, to find their own teaching credo, and problem-based learning - one of the most effective methods of active learning process, and the earlier we master it, the more satisfied we get from our work.

List of literary sources:

1. Vydy ta formy naukovo-doslidnoyi roboty studentiv. Rezhym dostupu: <http://www.info-library.com.ua/books-text-8404.html>
2. Naukovo-doslidna robota studentiv (NDRS). Elektronnyy resurs. Rezhym dostupu. URL: http://npu.edu.ua/!e book/book/html/D/ispu_kiovis_t Ficyla-Pedagogika_VSh/710.html

Нагаєв В. М., д.п.н., професор (ORCID: 0000-0002-3130-6112)

Державний біотехнологічний університет, м. Харків

ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ТВОРЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТУДЕНТІВ

Цивілізаційні зміни обумовлюють необхідність підготовки людини до нових, часто принципово інших технологій. Передусім ідеться про інформатизацію та комп'ютеризацію. Саме стан науки, освіти і пов'язаних з ними технологій визначить перспективи подальшого розвитку освіти, науки та

виробничої сфери в Україні. Проблема організації дистанційного навчання в умовах епідемії Covid-19 ще раз довела необхідність імплементації елементів цифрової педагогіки в систему вищої освіти України.

Дистанційне навчання (ДН) - це самостійна форма навчання, що використовує переважно інформаційні технології, які є провідним засобом організації навчального процесу. ДН передбачає взаємодію педагога та здобувачів між собою на відстані, що відбиває усі властиві педагогічному процесу компоненти (цілі, зміст, методи, організаційні форми, засоби навчання) і реалізується специфічними засобами Інтернет-технологій, які передбачають інтерактивність [6]. За умов наукового підходу ДН дозволяє забезпечити такі переваги : 1) зменшити витрати на проведення навчальних занять; 2) підвищити продуктивність навчального процесу, залучаючи одночасно до навчання велику кількість здобувачів; 3) підвищити рівень самостійності та індивідуалізації навчання; 4) покращити якість освітнього процесу за рахунок застосування сучасних ТЗН, електронних інформаційних джерел; 5) модернізувати педагогічну систему, створивши освітнє SMART-середовище за сучасними принципами цифрової педагогіки [1; 2; 5].

Ефективна організація дистанційного навчання є складною педагогічною проблемою, яка інтерпретується багатьма факторами: 1) інтернет-середовищем передачі та обміну навчальною інформацією, 2) надійними технічними засобами навчання, 3) технологічною моделлю управління дистанційною освітою на основі єдиної інтернет-платформи, 4) цифровізацією комунікаційної мережі, яка має об'єднати усіх учасників навчального процесу, 5) дидактичними методами навчання та контролю знань.

При організації ДН має бути створено єдине інформаційне середовище закладу вищої освіти, в якому забезпечується автоматизація основних процесів діяльності – відповідний Інтернет-ресурс для мережевого онлайн-контакту в інтерактивному режимі здобувачів і педагогів. Найбільш поширеною в освітньому просторі є інтернет-платформа «Moodle», яка використовується багатьма ЗВО. Сьогодні окремі навчальні заклади удосконалюють цей електронний ресурс, формуючі досконаліші моделі. Однак, на наш погляд, проблема полягає у відсутності єдиної інтернет-платформи на рівні МОН України, яка б мала забезпечити усі ЗВО єдиними інформаційними освітніми стандартами. Матеріали такої інтернет-платформи створюють відповідне освітнє SMART-середовище, яке може слугувати одночасно інформаційною та інструментальною базою організації дистанційного навчання (навчальні заняття проектуються на основі матеріалів інформаційних форумів, опитування, анотованих посилань, методичних розробок та методик щодо конкретного навчального заняття).

Освітнє SMART-середовище управління НТД студентів в системі дистанційного навчання має містити блок електронного навчально-методичного комплексу [3]. Цікавим є досвід Великої Британії, де важливим напрямом розвитку професійної освіти є застосування тьюторної системи, що використовує інтернет-платформу «Moodle» (Modular Object-Oriented Dynamic

Learning Environment) – модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище, надаючи доступ до матеріалів курсу та пропонуючи дискусійні форуми, чати та навчальні веб-конференції з участю викладачів-тьюторів [4].

Важливо побудувати дієву дидактичну систему організації управління навчально-творчою діяльністю студентів на основі технологізації педагогічних процесів. Для цього необхідно значно підвищити рівень методичного забезпечення, інформатизації та цифровізації усіх елементів педагогічної системи. Даний напрям потребує відповідного педагогічного проектування освітніх ресурсів за дистанційною формою в умовах управління навчально-творчою діяльністю студентів.

Одним із найважливіших завдань реалізації даної педагогічної проблеми є формування у здобувачів та педагогів навичок роботи у SMART-середовищі за умов віддаленого доступу, а також досягнення достатньо високого рівня самостійності та індивідуалізації навчально-творчої діяльності здобувачів. При цьому міра самоуправління навчальною діяльністю студентів тісно пов'язана з повнотою надання викладачем даних про зміст, структуру, технологію та засоби навчання і контролю. З огляду на наш досвід [6], необхідно спроектувати інтерактивну мережеву педагогічну технологію, яка б реалізувала управлінську концепцію організації дистанційного навчання на трирівневій основі: 1 рівень – управління НТД студентів в системі «педагог-здобувач»; 2 рівень – управління НТД студентів в системі «здобувач-здобувач»; 3 рівень – мережеве управління НТД студентів в системі «освітній SMART-комплекс-здобувач».

Основні напрями вирішення цієї проблеми лежать у площині модернізації педагогічної системи ЗВО та проектування таких теоретико-методичних, інформаційних, управлінських та техніко-технологічних заходів:

1- проектування та організація освітнього мережевого SMART-середовища на основі єдиного Інтернет-ресурсу для мережевого онлайн-контакту в інтерактивному режимі;

2- створення мережевої електронної бази інформаційних ресурсів (на основі електронного репозитарію бібліотечних фондів);

3- формування електронних дистанційних навчальних комплексів (ДНК) на основі електронних підручників, навчальних посібників, рекомендацій щодо самостійної роботи студентів у мережевій системі;

4- створення діагностичного SMART-комплексу на основі проектування електронної бази дистанційного контролю (електронні журнали відвідувань навчальних занять, обліку самостійної та індивідуальної роботи, тестового контролю знань (поточний, проміжний, підсумковий));

5- розробка нормативно-правової бази організації дистанційного навчання в умовах цифровізації педагогічних процесів.

Кожен із зазначених напрямів потребує системних і цілеспрямованих досліджень. На прикладі навчального процесу Державного біотехнологічного університету проаналізуємо можливість реалізації цифрового освітнього контенту організації дистанційного навчання в умовах технології управління

навчально-творчою діяльністю студентів. Основою технології є відповідна електронна оболонка Інтернет-ресурсу для мережевого контакту викладачів і студентів в інтерактивному режимі. Для цього університет використовує інтернет-платформу «Moodle» та «Google Meet», як електронну оболонку реалізації педагогічних процесів. Важливою ланкою організації ДН є телекомунікаційне середовище, яке включає: інформаційно-методичний та навчально-дидактичний контент (засоби спілкування і навігації, навчання і контролю знань в режимі on-line). Суттєвим технологічним аспектом дистанційної підготовки майбутніх фахівців є розробка «Силабусів» («Syllabus» - англ.) дистанційних навчальних курсів, які являють собою технологічну карту-пам'ятку самостійного вивчення дисципліни і дозволяють здобувачам планувати особистісну стратегію самоуправління навчанням на основі принципів автодидактики.

Для реалізації ефективної системи управління НТД потрібно забезпечити високий рівень децентралізації педагогічного впливу, створити таку структуру дидактичного процесу, за якої студенти матимуть можливість доповнювати інформаційну підсистему елементами самопланування, самоорганізації та самоконтролю відповідно завдань фахової підготовки. Організаційними компонентами моделі управління НТД студентів є: 1) організація роботи викладача з розробки та впровадження педагогічної технології; 2) співуправління з метою налагодження дієвого інтерактивного зв'язку в системах: «викладач-студент» та «студент-студент»; 3) самоуправління НТД студентів під час самостійної та індивідуальної роботи; 4) контроль та самоконтроль освітніх результатів.

Висновки. Суттєвим аспектом організації дистанційного навчання є впровадження в освітнє середовище управлінських концепцій та інформаційно-цифрових технологій. Основною організації ДН має бути SMART-середовище закладу вищої освіти для мережевого зв'язку в інтерактивному режимі комунікацій здобувачів і педагогів. Для реалізації цієї педагогічної проблеми необхідно забезпечити побудову єдиного електронного ресурсу ДН на основі технологізації та цифровізації педагогічних процесів. Впровадження технології управління НТД в системі дистанційного навчання дозволить активізувати навчально-творчу діяльність студентів, поглибити рівень самостійності та індивідуалізації навчання, підвищити рівень внутрішньої мотивації здобувачів, що у підсумку визначиться високим рівнем сформованості професійної компетентності майбутніх фахівців.

Список літературних джерел:

1. Албегова И. Ф. Образовательные информационно-коммуникационные технологии: суть, специфика и перспективы развития. *Дистанционное и виртуальное обучение*. № 8., 2009. С. 49–53.
2. Буйдіна О. Інновації в освіті: світовий досвід і місцеві практики. *Імідж сучасного педагога*. № 1(190), 2020. С. 16-22.
3. Klochko O., Nagayev V., Kovalenko O., Fedorets V. Forming of professionally creative competence of prospective agrarian managers by facilities of

digital technologies. *Society. Integration. Education* : Proceedings of the International Scientific Conference. [Online]. Volume IV, May 22th23th, 2020. С. 460-474. Web. 11 Jun. 2020. doi:<http://dx.doi.org/10.17770/sie2020vol4.4847>.

4. Лущик Ю. М. Застосування сучасних технологій у процесі підготовки майбутніх аграріїв у вищій освіті Великої Британії. *Педагогіка та психологія: зб. наук. праць ХНПУ імені Г. Сковороди*. Х.: ХНПУ, 2017. Вип. 57. С. 236 – 247.

5. Морзе Н.В. Дистанційна технологія як основа сучасних інформаційних технологій у навчанні. *Нові технології навчання: Науково-метод. збірник*. Вип. 30. К.: Наукметодцентр ВО, 2001. С. 32-41.

6. Нагаєв В. М. Методологічні засади управління навчально-творчою діяльністю студентів: монографія. Харків: «Стильна типографія», 2018. 151 с.

Наголюк О. Є., к.т.н., доцент (ORCID: 0000-0001-9743-3352)

Прокопенко О.В., к.філос.н., доцент (ORCID: 0000-0002-7549-1137)

Луганський національний аграрний університет, м. Слов'янськ

ЦІННІСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПІДПРИЄМЦЯ

Підприємництво в Україні стало реальним процесом суспільного життя, а підприємці утвердились як особливий прошарок населення, які мають свої особливості професійної підготовки. Ринкові відносини утверджують новий тип особистості – прагматичний, діловий, підприємливий. Він іде на зміну колишньому, суспільному власнику, який у своїй більшості розглядав суспільну власність як не свою, може й чужу, а як таку, що потребує здійснення своєї виробничої повинності і аж ніяк повна віддача господарності, підприємливості. Особливо нагальним стало це питання в умовах запровадження дистанційної форми навчання та впровадження інформаційно-цифрових технологій в освітній діяльності.

Як зазначається в останніх положеннях національної стратегії розвитку освіти в Україні освітній процес в умовах формування професійної компетентності має органічно поєднати професійну підготовку кадрів з сучасними технологіями розвитку економічного мислення, дослідженнями в галузі економічної безпеки відповідно сучасних умов цифрової педагогіки (SMART-освітні комплекси, інформаційно-комунікаційні технології, електронні ресурси та засоби активізації пізнавальної діяльності студентів) [2].

Для визначення компонентної структури професійної компетентності підприємця, розглянемо інтегральну характеристику – професійну компетентність. Компетентність – це об'єктивна категорія, яка фіксує суспільно визнаний комплекс певного рівня знань, умінь, навичок, ставлень тощо, які можна застосовувати в широкій сфері діяльності людини. О.А. Грішнова поєднує професійну компетентність з поняттям «кваліфікація